

2024-12-20

Sveriges läkarförbunds yrkanden i 2025 års avtalsrörelse

OFR:s förbundsområde Läkare överlämnar härmed genom Sveriges läkarförbund sina yrkanden i 2025 års avtalsrörelse.

Inledning

Läkarförbundets medlemmar är en viktig resurs i landets hälso- och sjukvård. Utan kompetenta, engagerade och ansvarstagande läkare kan inte hälso- och sjukvården klara sina åtaganden att ge patienterna en säker, effektiv och högkvalitativ sjukvård. Det inkluderar alla läkare under hela karriären.

Regionerna är våra medlemmars största arbetsgivare. Att klara kompetensförsörjningen nu och på sikt är en stor utmaning inom sektorn. I enkät genomförd av Läkarförbundet svarar sex av tio läkare att de överväger att byta arbetsplats, gå ned i arbetstid eller helt lämna läkaryrket. Bland läkare före specialistbevis överväger nästan en tredjedel att lämna yrket och av de som stannar kvar i yrket är det inte längre självklart att välja regionen som arbetsgivare. För att kunna attrahera och behålla läkare krävs bättre villkor i sektorn. Lönerna behöver vara konkurrenskraftiga, all arbetad tid behöver ersättas och inskränkningar i den enskilda läkarens liv i form av exempelvis beredskap behöver värderas och kompenseras högre. Läkarnas arbetsliv behöver också vara hållbart och jämställt. För att Läkarförbundets medlemmar ska orka arbeta ett helt yrkesliv måste det vara möjligt att balansera arbete och privatliv. I vissa skeden av livet finns det också behov av anpassningar utefter den enskildes läkarens situation.

För att säkerställa kompetensförsörjningen inom landets hälso- och sjukvård är det viktigt att läkarna uppnår reallöneökningar. Enligt Konjunkturinstitutets bedömning kommer ekonomin att återhämta sig gradvis under 2025 och 2026.

Avtalsperiodens längd

Läkarförbundet är beredda att diskutera avtalsperiodens längd beroende på avtalets innehåll. Förbundets utgångspunkt för de lokala löneöversynerna är att en angiven lägsta nivå motsvarande den konkurrensutsatta sektorn ska anges.

Löneavtalet

För att säkra kompetensförsörjningen och bibehålla en högkvalitativ och säker hälso- och sjukvård behöver läkare ha en god löneutveckling under hela sin karriär. Läkares löneutveckling grundläggs av lönen som sätts i början av karriären. För att fler ska välja att bli läkare samt stanna kvar i yrket och sektorn krävs att lönerna är konkurrenskraftiga redan i början av arbetslivet. Lönerna för läkare innan specialistbevis har inte hängt med de övriga löneökningarna och hanteringen av tidsbegränsat anställdas löner har inte fungerat som det har varit tänkt enligt avtalet. Inte heller premieras erfarna läkare som har stannat kvar hos samma arbetsgivare under en längre tid och bidragit med kontinuitet och värdefull kompetens. För att få fler läkare att arbeta längre upp i åldrarna behövs villkor som ger incitament till detta och som speglar den erfarenhet och kompetens de besitter.

Läkarförbundet yrkar att alla medlemmar ska omfattas av årlig löneöversyn.

Läkarförbundet yrkar att arbetsgivaren ska redovisa hur lönespridningen har förändrats inom varje AID-kod från föregående års lönenivåer samt deras lönepolitik.

Läkarförbundet yrkar att protokollsanteckning "Årlig uppföljning av villkor vid tidsbegränsade anställningar" läggs in i Löneavtalet och kompletteras med att lokala parter ska följa upp lönesättning vid nyanställning för läkare innan specialistbevis.

Läkarförbundet yrkar på en särskild satsning utöver den fastställda lägsta nivån för läkare innan specialistbevis.

Läkarförbundet yrkar en särskild satsning utöver den fastställda lägsta nivån för erfarna och kontinuitetsbärande läkare efter specialistbevis.

Läkarförbundet yrkar att internt sökande ska förhandla lön utifrån samma förutsättningar som externt sökande.

Läkarförbundet yrkar på särskild befattningsbenämning för BT-läkare med anställning som är integrerad i ST.

Läkarförbundet yrkar att samtliga arbetstagare ska erbjudas lönesamtal.

Läkarförbundet yrkar att läkare som fortsätter att arbeta efter 65 års ålder ska kompenseras för minskade pensionsavsättningar och lägre sociala avgifter i sina anställningsvillkor.

Specialbestämmelser och övriga ersättningar

Att stå till förfogande för att arbeta utöver ordinarie arbetstid innebär en stor inskränkning i läkares privatliv. Det borde vara en självklarhet att all arbetad tid kompenseras. För att lyckas attrahera och behålla personal i sektorn behöver därför sådan tid värderas och kompenseras högre än vad den gör idag.

Läkarförbundet yrkar att möjligheten för arbetsgivare och arbetstagare att träffa överenskommelse om att arbetstagaren inte ska ha rätt till kompensation för övertidsarbete tas bort. Redan befintliga enskilda överenskommelser ska upphöra att gälla.

Läkarförbundet yrkar högre ersättningsfaktorer för bundenhet under jour och beredskap. Förbundet yrkar faktor 1 för bunden tid jour, faktor 0,25 för bunden tid beredskap vardagar och faktor 0,7 för bunden tid beredskap helger.

Läkarförbundet yrkar en reglering av ersättning för jour och beredskap med kort varsel (72 timmar). Förbundet yrkar särskild ersättning utöver jour- och beredskapsersättning med faktor 2,0 per timme vid både bundenhet och arbetad tid under jour och beredskap. För kort varsel vid storhelger yrkar förbundet en särskild ersättning utöver jour- och beredskapsersättning med faktor 3,0 per timme.

Läkarförbundet yrkar att automatisk utbetalning av jourkomp efter 12 månader pausas vid frånvaro på grund av sjukdom eller föräldraledighet som varar längre tid än 3 månader.

Läkarförbundet yrkar att det ska vara möjligt att använda både tidsbegränsad BT och BT integrerad i ST och att ingen anställningsform har företräde framför den andra.

Arbetstid och arbetsmiljö

För att säkra kompetensförsörjningen inom sektorn behövs en god och hållbar arbetsmiljö. Arbetstider och schemaläggning behöver understödja att läkare orkar arbeta ett helt yrkesliv. Att arbeta som läkare innebär en hög grad av ansvar och yrket präglas av många inskränkningar där gränsen mellan arbetsliv och privatliv suddas ut samt där man i hög utsträckning måste finnas tillgänglig för att svara eller ta sig till arbetsplatsen.

Läkarförbundet yrkar att ordinarie arbetstid kan förläggas måndag-fredag 07.00-17.00.

Läkarförbundet yrkar att måltidsuppehåll ska tillämpas om läkaren måste vara nåbar eller inte kan lämna arbetsplatsen.

Läkarförbundet yrkar att läkare på egen begäran ska ha möjlighet till befrielse från jour från 55 års ålder samt befrielse från beredskap från 60 års ålder.

Jämställdhet

Läkare har ett ansvarsfullt och krävande arbete i en pressad arbetsmiljö. Med tanke på att individer har olika förutsättningar och befinner sig i olika faser i livet måste arbetsvillkoren vara mer flexibla och anpassas efter var och ens individuella förutsättningar. Det är särskilt aktuellt vid graviditet och som förälder. Möjligheterna att delta i arbete nattetid varierar också i olika faser av livet. Bland annat har tyngden i arbetet och den aktiva tiden under jour och beredskap ökat vilket leder till stor påverkan på både arbetsliv och privatliv.

Läkarförbundet yrkar att gravida läkare ska ha rätt till befrielse från jourtjänstgöring om man så begär.

Läkarförbundet yrkar upp till 270 dagars föräldralön per förälder.

Läkarförbundet yrkar kompletterande ersättning vid graviditetspenning som motsvarar ersättningen vid föräldraledighet.

Läkarförbundet yrkar kompletterande ersättning motsvarande ersättning vid föräldraledighet för 10 dagar vid VAB.

Redaktionella ändringar

Läkarförbundet yrkar att text i Specialbestämmelser för läkare p 6 och 8; ”enligt bestämmelse 14 a)” tas bort.

Avslutning

Slutligen kan Sveriges läkarförbund komma att aktualisera ytterligare frågor och/eller yrkanden under förhandlingarnas gång.

Stockholm 2024-12-20

Sofia Rydgren Stale, ordförande Sveriges läkarförbund
